

Sisekaitseakadeemia

Politseikolledž

Jelena Peganova

PK-030

TAPMISTE KRIMINALISTIKALINE ISELOOMUSTUS

Ida ja Lõuna Politseiprefektuuride

tööpiirkonnas aastatel 2005-2006

Lõputöö

Juhendaja: Raivo Öpik

Tallinn 2007

ANNOTATSIOON

Käesolev lõputöö teemal “ Kriminallistikaline iseloomustus Ida ja Lõuna Politseiprefektuuride tööpiirkonnas aastatel 2005 – 2006” on kirjutatud eesti keeles ning selle koostamisel on kasutatud 14 allikat.

Töös on kasutatud selliseid põhimõisteid nagu on kuritegevuse kriminallistikaline iseloomustus, kuritegevuse tase, kuritegevuse dünaamika ning kuritegevuse struktuur.

Lõputöö uurimisobjektiks on aastatel 2005-2006 Ida ja Lõuna Politseiprefektuuride territooriumitel registreeritud tapmiste kriminallistikalised iseloomustused ning nende võimalikud erinevused.

Lõputöö tegemise meetodiks on valitud aastatel 2005-2006 Ida ja Lõuna Politseiprefektuuride territooriumitel registreeritud tapmiste võrdlusuuring.

Kuritegude avastamisel on peamiseks probleemiks õigete versioonide tõstatamine. Versioon sisult on oletus võimalikust kurjategijast ja muudest kuriteoga seotud asjaoludest. Mida reaalsem on oletus (versioon), seda kiiremini võib jõuda tõe väljaselgitamiseni. Lähtudes sellest on konkreetsete versioonide väljatöötamisel otstarbekas muude asjaolude hulgas tugineda nii politsei praktilisele tegevusele kui ka konkreetsetes piirkonnas baseeruvatele analüüsidele.

Antud lõputöö eesmärgiks on osutada metoodilist abi Ida ja Lõuna Politseiprefektuuride kriminaalosakondade isikuvastaste kuritegude gruppide politseiametnikele tapmistega seotud juhtumite menetlemisel.

Autori poolt antud töö alustamisel püstitatud hüpotees selle kohta, et erinevate politseiprefektuuride territooriumitel toimepandud tapmiste kriminallistikalised iseloomustused on sarnased, ei leidnud kinnitust.

Kui kuritegude dünaamika, struktuuri ja ka tendentside poolest on need iseloomustused kuigivõrd sarnased, siis analüüsitud kuriteosubjektide osas on erinevused olulised ja menetlemisel peab politseiametnik neid teadma ning just selles seisnebki selle töö praktiline kasu.

SISUKORD

ANNOTATSIOON.....	2
TABELITE LOETELU.....	5
SISSEJUHATUS.....	8
1. TAPMISE MÕISTE JA OLEMUS.....	9
1.1 Tapmine, mõiste ja liigitus.....	9
1.2. Tapmiste ajaloost.....	11
1.3. Tapmised Eestis.....	13
2. KURITEGUDE KRIMINALISTIKALINE ISELOOMUSTUS, MÕISTE JA TÄHENDUS.....	15
2.1 Tapmiste kriminalistikaline iseloomustus.....	18
3.1. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005 – 2006 aastatel registreeritud tapmiste dünaamika.....	20
3.2. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005 – 2006 aastatel registreeritud tapmiste struktuur.....	23
3.3. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005–2006 aastatel registreeritud tapmiste toimepanija.....	30
3.4. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005-2006 aastatel registreeritud tapmiste ohver.....	37
3.5. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005 – 2006 aastatel registreeritud tapmiste tase.....	44
KOKKUVÕTE.....	45
KIRJANDUS.....	47
LISAD.....	48
Lisa 1. Tabel 4. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris 2005-2006 registreeritud tapmised haldusüksuste järgi.....	48
The summary.....	49

TABELITE LOETELU

Tabel 1. Registreeritud tahtlikud tapmised ja tapmiskatsed (KrK §-d 100-103) 1991-2001.....	10
Tabel 2. Kõige kõrgema tapmiste tasemega regioonid 1993 ja 2001 aastal (suhtarv 100 000 elaniku kohta).....	11
Tabel 3. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris 2005-2006 registreeritud tapmiste dünaamika.....	17
Tabel 5. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris tapmiste arvud kuude lõikes 2005.a.....	18
Tabel 6. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris tapmised kuude lõikes 2006.a.....	18
Tabel 7. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris tapmised nädalapäevade lõikes 2005-2006.....	19
Tabel 8. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste toimepanemiste kohad 2005-2006.....	20
Tabel 9. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil 2005-2006 menetluste kvalifikatsioon.....	21
Tabel 10. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri kurjategija ja ohvri suhted.....	22
Tabel 11. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste toime panemise viis.....	23
Tabel 12. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste toime panemise vahend.....	24
Tabel 13. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmise toime pannud isik oli joores.....	25
Tabel 14. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmise toime pannud isik oli kohtu poolt varem kriminaalkorras karistatud.....	26
Tabel 15. Ida Politseiprefektuuris tapmisi toime pannud isikute jaotus 2005-2006.....	27
Tabel 16. Ida meestapja rahvus 2005-2006.....	27
Tabel 17. Ida meestapja kodakondsus 2005-2006.....	27
Tabel 18. Ida meestapja haridus 2005-2006.....	28
Tabel 19. Ida meestapja tegevusala 2005-2006.....	28
Tabel 20. Ida meestapja perekonnaseis 2005-2006.....	28
Tabel 21. Ida naistapja rahvus 2005-2006.....	28
Tabel 22. Ida naistapja kodakondsus 2005-2006.....	29
Tabel 23. Ida naistapja haridus 2005-2006.....	29
Tabel 24. Ida naistapja perekonnaseis 2005-2006.....	29
Tabel 25. Ida naistapja tegevusala 2005-2006.....	29
Tabel 26. Ida naistapja keskmine vanus 2005-2006.....	30

Tabel 27. Lõuna Politseiprefektuuris tapmisi toime pannud isikute jaotus 2005-2006.....	30
Tabel 28. Lõuna meestapja rahvus 2005-2006.....	31
Tabel 29. Lõuna meestapja perekonnaseis 2005-2006.....	31
Tabel 30. Lõuna meestapja tegevusala 2005-2006.....	31
Tabel 31. Lõuna meestapja haridus 2005-2006.....	31
Tabel 32. Lõuna meestapja kodakondsus 2005-2006.....	32
Tabel 33. Lõuna naistapja rahvus 2005-2006.....	32
Tabel 34. Lõuna naistapja kodakondsus 2005-2006.....	32
Tabel 35. Lõuna naistapja haridus 2005-2006.....	32
Tabel 36. Lõuna naistapja perekonnaseis 2005-2006.....	33
Tabel 37. Lõuna naistapja tegevusala 2005-2006.....	33
Tabel 38. Lõuna tapja keskmine vanus 2005-2006.....	33
Tabel 39. Ida meesohvri haridus 2005-2006.....	34
Tabel 40. Ida meesohvri kodakondsus 2005-2006.....	34
Tabel 41. Ida meesohvri rahvus 2005-2006.....	34
Tabel 42. Ida meesohvri tegevusala 2005-2006.....	35
Tabel 43. Ida meesohvri perekonnaseis 2005-2006.....	35
Tabel 44. Ida naisohvri rahvus 2005-2006.....	35
Tabel 45. Ida naisohvri haridus 2005-2006.....	35
Tabel 46. Ida naisohvri kodakondsus 2005-2006.....	36
Tabel 47. Ida naisohvri tegevusala 2005-2006.....	36
Tabel 48. Ida naisohvri perekonnaseis 2005-2006.....	36
Tabel 49. Ida ohvri keskmine vanus 2005 -2006.....	36
Tabel 50. Lõuna meesohvri rahvus 2005-2006.....	37
Tabel 51. Lõuna meesohvri kodakondsus 2005-2006.....	37
Tabel 52. Lõuna meesohvri haridus 2005-2006.....	38
Tabel 53. Lõuna meesohvri tegevusala 2005-2006.....	38
Tabel 54. Lõuna meesohvri perekonnaseis 2005-2006.....	38
Tabel 55. Lõuna naisohvri rahvus 2005-2006.....	39
Tabel 56. Lõuna naisohvri kodakondsus 2005-2006.....	39
Tabel 57. Lõuna naisohvri haridus 2005-2006.....	39

Tabel 58. Lõuna naisohvri tegevusala 2005-2006.....	40
Tabel 59. Lõuna naisohvri perekonnaseis 2005-2006.....	40
Tabel 60. Lõuna ohvri keskmine vanus 2005-2006.....	40
Tabel 61. Tapmiste tase arvestades 10000 elaniku kohta Ida ja Politseiprefektuuria. (suhtarv 10000elaniku kohta.....	41

SISSEJUHATUS

Käesoleva töö eesmärgiks on saada ülevaade, millistel viisidel, põhjustel, asjaoludel ja kohtades on toime pandud tapmised Lõuna ja Ida Politseiprefektuuride tööpiirkonnas ning võrrelda nende tapmiste iseloomu ja arvu piirkonniti.

Sellise teema valisin oma diplomitööks valisin sellepärast, et töötades aastaid menetlejana olen menetlenud mitmeid erinevaid kuritegusid, kuid tapmised on üks kuritegude liik, mida pannakse toime erinevalt viisidel. Seega oleks väga huvitav teha uurimus, millistel viisidel, põhjustel, asjaoludel ja kohtades on toime pandud tapmised. Läbi aastate menetledes kriminaalasju üha rohkem ja rohkem, saan aru, kui tähtis ja töömahukas ning samas ka huvitav tegevus on kriminaalasjade menetlemine ja seda eriti tapmiste osas. Leian, et see teema on alati asjakohane ja aktuaalne, kuna tapmiste avastamine ja menetlemine on suure ühiskondliku huvi orbiidis, seda enam käesoleval ajal, mil tapmiste arv ei ole väike.

Lähtuvalt eelnevast, on püstitatud järgmine **hüpotees**: Ida ja Lõuna Politseiprefektuuride tööpiirkondades toimepandud tapmiste kriminalistikaline iseloomustus on sarnane.

Hüpoteesi tõestamiseks teeb autor võrdlusuuringu 2005-2006 aastatel Ida ja Lõuna politseiprefektuurides registreeritud tapmiste arvu x kohta ning ka tapmiste iseloomu kohta. Tutvudes kriminaalasjadest tapmiste viiside ja motiivide kohta, tapmise toime pannud isikute kohta, tapmise vahendi (nuga, relv, kirves, kivi või muu ese) kohta, kannatanute iseloomustuse kohta, ning seoste kohta kannatanu ja teo toimepanija vahel.

1. TAPMISE MÕISTE JA OLEMUS

1.1 Tapmine, mõiste ja liigitus

Tapmine tähendab tegu, millega põhjustatakse teise isiku surm. (Sootak, 2003:33)

Eesti Vabariigi Põhiseaduse §16 sätestab, et igäihel on õigus elule, mis on iga inimese tähtsaim individuaalne õigushüve.

Teise inimese tapmise eest (KarS §113) karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega. Tapmisega rünnatav õigushüve on inimese elu, mis algab sünni ja lõpeb surmaga. Eluvastase rünnete eest ette nähtud karistused on Karistusseadustikus rangeimad. (Sootak, 2004:292)

Selline seisukoht on enamlevinud ja põhjendatum, kuna loote väljutamise ajal sõltub selle elu juba välisfaktoritest ja mõjudest, st et siin hakkab juba kehtima elu õiguskaitse absoluutsuse põhimõte. Elu õiguskaitse lõpeb siis, kui saabub inimese bioloogiline surm. Tapmine on koosseisutüübilt materiaalne delikt, mille koosseisuline tagajärg on teise inimese surm. (Sootak, 2004:294)

Tapmine on ühtlasi suvalise teokirjeldusega koosseis, mis tähendab, et see on võimalik mis tahes teoga. Tähtis on, et tegu ja selle tagajärjeks olev inimese surm oleksid põhjuslikus seoses. Tapmine on võimalik nii tegevuse, kui tegevusetuse vormis. Tegevusetusega tapmine eeldab, et teo toimepanija oleks õiguslikult kohustatud kannatanu surma ära hoidma. (Sootak, 2004:294)

Tapmise tagajärg on teise inimese surm (komm 1.4). Põhjusliku seose olemasolu ei sõltu asjaolust, kas surm saabus vahetult pärast tegu või pikema ajavahemiku möödumisel. Samuti ei ole tähtsust kausaalahela täpsel kulul. Riigikohus on leidnud, et kausaalseos peksmise ja

kannatanu surma vahel on olemas ka juhul, kui tekitatud vigastused ise ei ole surmavad, kuid surm saabub löögist tekkinud ninaverejooksu ja sellest põhjustatud lämbumise tõttu. Määrav on sellisel juhul subjektiivne koosseis (komm 4.5). (Sootak, 2004:294)

Tapmise subjektiivne külg on tahtlus, mis peab esinema kõigi objektiivsete tunnuste- surmav tegu, surm ja nendevaheline kausaalseos- suhtes. Tahtluse liigil ei ole lõpuleviidud tapmise subsumeerimisel tähtsust (tapmiskatse kohta vt. komm 5). (Sootak, 2004:294)

Tapmine on toime pandud kavatsusega, kui kannatanu surm on toimepanija eesmärk. Kavatsuse määrab seega ära tahtluse voluntatiivne element - tapja peab kannatanu surma otseselt soovima. Praktikast viitab kavatsusele selge tapmismotiivi olemasolu, näiteks kui tapmine on ajendatud soovist vabastada lootusetult haige lähedane valudest, samuti kuuluvad siia tapmine kättemaksuks, kuulsusjanust, seksuaalse rahulduse saamiseks, rituaalsel või nekrofiilsel eesmärgil. Kavatsusele viitab ka relva või muu vahendi sihipärane kasutamine, näiteks sihtimine pähe või rindkeresse, külmrelva korduvad löögid südamesse, tugevatoimelise mürgi kasutamine jne. (Sootak, 2004:295)

Tapmine on toime pandud otsese tahtlusega, kui toimepanija teab, et tema tegu põhjustab kannatanu surma. Kas ta seda soovib või üksnes möönab, ei ole tähtis. Otsese tahtluse tuvastamisel on seega ainutähtis tahtlus intellektuaalne element: tahtlus on otsene ka siis kui tapja kannatanu surma tegelikult ei soovi, ent teo toimepanemisel saab aru, et see on tema teo vältimatu tagajärg. (Sootak, 2004:295)

Tapmine on toime pandud kaudse tahtlusega, kui toimepanija kindlalt küll ei tea, kuid peab võimalikuks, et tema tegu põhjustab kannatanu surma ning möönab seda. Seega on kaudse tahtluse puhul tähtsad mõlemad tahtluse elemendid- intellektuaalne element (võimalikuks pidamine) eristab seda otsesest tahtlusest ning voluntatiivne element (möönmine) kavatsusest. Tahtluse tuvastamisel tulebki lähtuda tehilolude kogumist, arvestades tekitatud tervisekahjustuse arvu, laadi ja paiknemist kehal, relva (torke- või löögiriista) kasutamist,

samuti süüdlase käitumist pärast ründe lõppu ning ründe lõpetamise asjaolusid. (Sootak, 2004:295)

Tapmiskatse on tahtlik tegu, mis on suunatud tapmise toimepanemisele (§25 lg 1). Tapmiskatse algab hetkest, mil süüdlane alustab tegu, mis tema ettekujutuses põhjustab kindlasti või vähemalt võib põhjustada kannatanu surma (§25lg2). (Sootak, 2004:296)

Raskusest olenevalt jaotatakse tapmise deliktid mitmesugustesse liikidesse. KarS liigitab süüteo elu vastu järgmiselt:

- tapmine (§113: põhikoosseis)
- tapmine raskendataval asjaoludel (§114: mõrv)
- tapmine kergendataval asjaoludel: provotseeritud tapmine (§115) ja lapsetapmine (§116)
- surma põhjustamine ettevaatamatusest (§117). (Sootak 2004:291)

1.2. Tapmiste ajaloost

Termin ise tuleneb sõnast *ceadere* (tapma)... (Sootak 1994:35)

Veretasuõigus tekkis õigusena kätte maksta raskemate kuritegude, eelkõige tapmise eest. Heebrealased tegid aga vahet, kas on toime pandud tahtlik või ettevaatamatu tapmine. Tahtliku tapmise ehk mõrvaga oli tegemist siis, kui tegu vastas kolmele tunnustele: 1) tulenes vihavaenust või verejanust; 2) kuritegu pandi toime salakavalalt; 3) pandi toime ohtliku vahendiga, näiteks “raudriistaga” või kiviga. (Sootak 1994:14-15)

Vastutus tapmise eest oli roomalastel tõenäoliselt nagu teistelgi rahvastel veretasuinstituudiga reguleeritud. Siiski kujunes üks tapmise liik juba varakult koos perduellioga avalikõiguslikus deliktis. Juba XII tahvli seadustest (XI.2) tulenes aga, et igasugune tahtlik tapmine on avalikõiguslik süütegu, samal ajal kui ettevaatamatu surmamine kujutas endast eraõiguslikku delikti. Varasemas kriminaalõiguses ei tuntud aga tahtliku tapmise vähemohtlikke koosseise, näiteks tapmine afektiseisundis (olenevalt asjaoludest loeti selline tapmine ka mõrvaks ning karistati üldkorras, või jäi see üldse karistamata kui mittesüüline tegu). (Sootak 1994:35)

Erinev vastutus sõltuvalt tapmise liigist oli rooma õiguses siiski olemas, alates kasvõi asjaolust, et mõrva koosseisu kõrval eksisteerib kogu aeg parricidiumi koosseis. (Sootak 1994:35)

Tapmise vähemohtlike koosseisudena tundis rooma õigus lapsetapmist (infanticidium). Abieluväliselt sündinud lapse tapmine ema poolt loeti alati mõrvaks, abielust sündinud lapse tapnud ema vastutas alguses oma mehe kui pater familiase, alates lex Corneliast aga mõrva eest. (Sootak 1994:35)

Elu vastu suunatud teod sh. surmamisid jagunevad juba vanas germaani tavaõiguses kahte suurde liiki, mis on säilinud tänapäevani ja mitte ainult Saksa kultuuriruumis. Need kas liiki on mõrv (Mord) ja tapmine (Totschlag). Mõrv oli ja on mitmesugustes variantides tänapäevani määratletud kahe põhitunnusega: salakaval, alatu tapmine ning ettekavatsetud tapmine. Salakavalus tapmisel ilmnis mitte ainult tapmisviisis (selja tagant, öösel, mürgi kasutamisega jms.), vaid ka kuriteo varjamises (näiteks laiba peitmine). (Sootak 1994:73)

1.3. Tapmised Eestis

Eesti kuritegevuse statistikas tuuakse eraldi kuritegude grupina tahtlikud tapmised. Oluliseks momendiks Eestis toimepandud tapmiste statistikas on lõpuleviidud tapmiste ja tapmiskatsete koos vaatlemine, mis tuleneb seadusandlikust loogikast, mille järgi tapmiskatse ja lõpuleviidud tapmise korral kaasneb kriminaalvastutus sama paragrahvi järgi. (Crime in Estonia 1991-2001, 2002:77)

Aastatel 1991-2001 võib Eestis selle kuriteoliigi osas täheldada olulist tagasiminekut, kuid tapmiste hulk Eestis jääb võrreldes teiste demokraatlike Euroopa riikidega väga kõrgeks. (Crime in Estonia 1991-2001, 2002:78)

Tabel 1. Registreeritud tahtlikud tapmised ja tapmiskatsed (KrK §-d 100-103) 1991-2001. (Crime in Estonia 1991-2001, 2002:292)

aasta	tapmised	tapmiskatsed	kokku	Tase 100 000 el. kohta
1991	X	X	136	9
1992	X	X	239	16
1993	282	45	327	22
1994	302	63	365	25
1995	246	58	304	21
1996	214	54	268	19
1997	178	69	247	18
1998	196	52	248	18
1999	157	43	200	15
2000	143	46	189	14
2001	137	27	164	12

Tallinnas toime pandud tapmised moodustasid 1993.aastal kõigist Eestis registreeritud tapmistest ligikaudu kolmandiku (31%) ja 2001. aastal natuke üle veerandi (26%). Kui aga arvestada Tallinna elanikkonna suurst, siis tapmiste tasemelt 100 000 elaniku kohta ei kuulunud pealinn 2001.aastal esiviisikusse. Kõige kõrgem tapmiste tase sel aastal oli Narvas, kus pandi toime 29 tapmist 100 000 elaniku kohta. Võrreldes 1993.aastaga olid selle kuriteoliigi lokaliseerumises toimunud suured muudatused, kuigi esiviisik oli jäänud praktiliselt samaks. Ida-Virumaa erakordselt kõrge tapmiste tase (64 juhtumit 100 000 elaniku kohta) oli asendunud sisuliselt Eesti keskmisega (13). Harjumaa oli tõusnud 1993. aasta viiendalt positsioonilt 2001. aastaks teisele kohale, kuigi tase oli vähenenud. (Crime in Estonia 1991-2001, 2002:79)

Tabel 2. Kõige kõrgema tapmiste tasemega regioonid 1993 ja 2001 aastal (suhtarv 100 000 elaniku kohta) (Crime in Estonia 1991-2001, 2002:79)

1993	2001
1. Ida-Virumaa (64)	1. Narva (29)
2. Narva (37)	2. Harjumaa (16)
3. Tallinn (25)	3. Jõgevamaa (14)
4. Tartumaa (23)	4. Ida-Virumaa (13)
5. Harjumaa (20)	5. Tartumaa (11)

Kõrge algatase on eelkõige seotud viimaste 35 aasta demograafiliste arengu kõrvalnähtudega. Tahtlike tapmiste tase Eesti elanikkonna kahes peamises rahvusrühmas on olnud erinev. Eesti venelaste jaoks on risk sattuda tapmise toimepanijaks või ohvriks kolm korda suurem kui eestlastel. Põhjusi võib näha eelkõige vene elanikkonna nooremas vanuselises struktuuris ja sisserändaja staatuses, osaliselt ka kultuurierinevustes. (Lehti, 1998:77)

1990-ndatel aastate kuritegevuse kasv on piirkonniti toimunud erinevalt. Kõige kiirem on see olnud Põhja-Eestis, Ida-Virumaal ja Tallinna ümbruses. Tallinn, nagu ka kõrge kuritegevuse tasemega Tartu, on olnud uuenduste keskuseks, Ida-Virumaal on aga toimunud pigem

taandareng. Üldiselt tundub kuritegevus olevat kasvanud nii uuendustest kasu saanud kui nende tõttu kannatanud piirkondades. Lääne-Eesti, eiti saared on jäänud kuritegevuse kasvust suures osas kõrvale, kuigi ühiskonna muutused on toimunud seal samamoodi kui mujal Eestis. Sel moel tundub, et ainult ühiskonnas toimunud arengust ei piisa, põhjendamaks tapmiskuritegevuses toimunud muutust. Mõju on sõltunud ka kohalikust kultuuritaustast. Piirkondade, kus vägivalda on olnud traditsiooniliselt vähe, pole seda ka viimastel aastatel eriti juurde tulnud. (Lehti, 1998:77)

2. KURITEGUDE KRIMINALISTIKALINE ISELOOMUSTUS, MÕISTE JA TÄHENDUS

Kriminalistikaline iseloomustus – see on uuritava kuriteo informatsioonisüsteem mis omab kriminaal-õiguslikku ja protsessuaalset tähtsust. (Zaitsev, Karlov, 2006:188)

Kuriteo kriminalistikaline iseloomustus on teaduslik abstraktsioon, mis peegeldab antud liiki kuritegude tüüpilisi tunnuseid, iseärasusi, tüüpilist sisu. Temas sisalduvad viited uurimise alguses tekkinud tüüpilistele uurimissituatsioonidele, andmed nende kohta, viited kuriteo toimepanemise ja varjamise viisidele ja tüüpilistele materiaalsele jälgedele, antud kuritegude olustike tüüpilised elemendid (aeg, koht ja muud asjaolud) ning tüüpilise kurjategija isiku ja kuriteoohvri iseloomustus. (Averjanova, Belkin, 1997:203)

Termin “**kuritegude kriminalistikaline iseloomustus**” ilmus kriminalistikasse võrdlemisi hiljuti, kuid oli saanud juhtivate teadlaste-kriminalistide tunnustuse ja tugevasti sisenes kriminalistika teaduliku aparadi arsenal. Viimastel aastatel kasutavad enamik autoreid seda enda uuringutes. Kõikides õpikutes, mis olid välja antud 90-te aastatel, on arvatud, osasse “Uurimise kriminalistikaline meetoodika “ erinevate kuriteoliikide kriminalistikaline iseloomustus. Esimesena pakkus väljendi “kuritegude kriminalistikaline iseloomustus” välja A.N.Kolisnitšenko. (Jermolovitš, 2001:8-9)

L.A.Sergejev andis esimese ettekujutuse kuritegude kriminalistikalisesest iseloomustusest ja arvas selle sisusse kuriteo toimepanemise meetodid; tingimused, milles kuriteod toime pannakse ja olukorra iseärasused; tingimused mis seonduvad otseselt kuritegeliku ründe objektiga, kuriteo subjektide ja subjektiivse küljega; seosed konkreetse kuriteoliigi, seosed teiste kuritegudega ja eri toimingutega, millised ei ole kriminaalselt karistatavad, kuid omavad sarnasust antud kuritegudega mitmete objektiivsete tunnuste järgi; suhe määratletud asjaolude gruppide vahel. (Jermolovitš, 2001:9)

Paljud tõlgendasid **“kuritegude kriminalistikaline iseloomustust”** erinevalt. Kõigil oli oma arvamus selle kohta, kuid midagi sarnast oli kõikidel. Kuritegude kriminalistikalise iseloomustuse määratlemist tehakse kindlaks kahes suunas: Esimene kriminalistika teooria edasine areng, kriminalistika iseloomustus tervikus ja enamasti selle erinevaid liike. Teine suund on seotud ülesannetega, millised peavad olema lahendatud kuriteo uurimise protsessis. Mõlemad suunad on omavahel seotud, rikastavad ja täiendavad teineteist. (Jermolovitš, 2001:15)

Kuritegude kriminalistikaline iseloomustus kujutab endast kriminalistikaliseselt tähendusliku informatsiooni kogumit (kompleksi), aga mitte kriminaalõiguslikku, kriminoloogilist jne. mõistet. Selles on andmete kajastumist, viisist, olukorrast ja teistest kuriteo asjaoludest. (Jermolovitš, 2001:19)

Kriminaalpsühholoogia esindajad analüüsivad kuritegude psühholoogiliste protsesside iseärasusi vaatest, psühholoogilisesest seisundist ja isiku psüühiliste omaduste ilmnemist kuriteo toimepanemise ja varjamise tingimustes. (Jermolovitš, 2001:7)

Kuritegude kriminalistikalises iseloomustuse enim täiuslikumaks ja objektiivsemaks määratlemiseks tuleb pöörduda tema allikate juurde. (Jermolovitš, 2001:8)

V.F.Jermolovitši arvates tuleks ühetähenduslikult nõustuda nende autoritega, kes meie arvates õigesti liidavad kuritegude kriminalistikalise iseloomustuse sisusse järgmised andmed:

- kuritegude mehhanismist;
- kuriteo viisidest (toimepanemise viisidest, kuritegude varjamise viisidest)
- koha tingimustest ja kuriteo toimepanemise ajast;
- kuriteo toimepanemisel kasutatud riistadest ja vahenditest;
- kuriteo toimepanemise oludest;
- asjaoludest ja tingimustest, mis soodustasid kuriteo toimepanemist;
- kurjategijatest;
- kannatanutest;
- kuritegeliku ründe objektidest;
- kuriteo motiividest ja eesmärkidest ja mõningad muud. (Jermolovitš, 2001:27-28)

Enamus autoritest lähtuvad sellest, et kuritegude kriminalistikaline iseloomustus omab piisavalt rasket ja dünaamilist struktuuri, milles tuleb esile tõsta:

- uuritava sündmuse lähteinformatsiooni üldine iseloomustus;
- kuriteo ettevalmistamise, toimepanemise ja selle jälgede varjamise viisid;
- kuriteo tüüpilised materiaalsed jäljed ja nende leidmise tõenäolised kohad;
- kurjategija, kannatanu, kõige tõenäolisemate tunnistajate isikute tüüpiliste eripärasuste iseloomustus, nende käitumine uurimisel, nende tunnistusi mõjutavad faktorid;
- kuriteo toimepanemist soodustavate asjaolude, samuti uuritava sündmuse arengumomendil tekkinud erinevate asjaolude iseloomustus. (Zaitsev, Karlov, 2006:189)

Asjaolud, mis iseloomustavad paljastatava kuriteo kohta, aega, viisi ja muid külgi ja mis moodustavad konkreetse kuriteo tõenduseseme – see on see, mida on vaja tõendada kuriteo uurimise protsessis. (Zaitsev, Karlov, 2006:189)

2.1 Tapmiste kriminalistikaline iseloomustus.

Tapmiste toimepanemise viisid on küllaltki mitmekesised. Erisuse järgi võib eraldada kuriteod, mis pannakse toime tulirelvaga; külmrelvaga; erinevate olme- ja muude esemetega (kirves, kööginuga, kivi); mürgitamise, kägistamise või uputamise teel. Tapmisi pannakse toime ka plahvatuste teel (eriti ohvrile posti teel lõhkeseadeldise saatmise teel) ja paljudel muudel viisidel. (Agaffonov, Filippov, 2002:159)

Kuni lähiajani olid tapmiste hulgas ülekaalus kuriteod, mis pandi toime olmelistel põhjustel. Kuid käesoleval ajal on näiteks Venemaa mõnes regioonis esikohal tapmised, mis on toime pandud omakasu ajendil ja kuritegelike gruppide omavaheliste arveteklaarimise käigus. Vahel pannakse tapmisi toime huligaansel ajendil või vägistamisega seoses ning esineb ka vastsündinute tapmisi. (Agaffonov, Filippov, 2002:159)

Erilist ohtu kätkevad endas niinimetatud „tellimustapmised”, professionaalide poolt hoolikalt ettevalmistatud ja toime pandud tapmised. Selliseid tapmisi avastada on tavaliselt väga raske ja kaugeltki mitte alati see ei õnnestu. Tapmiste varjamise eesmärgil püüavad kurjategijad tihti hävitada või hävitavad laibad, tükeldavad neid, moonutavad laiba näo. Tihti instseneeritakse enesetappe, õnnetusjuhtumeid, loomulikku surma. (Agaffonov, Filippov, 2002:159)

Tähelepanuväärne osa tapmistest pannakse toime õhtusel ajal; tihti toimuvad tapmised ajal, mil tulevane tapja ja tema ohvrid tarvitavad koos alkoholi. (Agaffonov, Filippov, 2002:159)

Tapmisest jääb alati maha hulgaliselt materiaalseid jälgi: laip, laiba tükeldamise või hävitamise jäljed, taparelv. Peale selle, nagu näitab praktika, isegi tapmistest, mis on toime

pandud mitteilmsetes tingimustes, kui tapja on eriti hoolitsenud selle eest, et oma tegu varjata, jäävad tavaliselt järele ideaalsed kuriteojäljed. Tunnistajad võivad teatada uurijale kannatanu ja oletatava tapja omavahelistest suhetest, oletatava tapja tegevusest kuriteo ettevalmistamisel, laiba peitmisel jne. (Agaffonov, Filippov, 2002:160)

Reeglina isikud, kes panevad toime tapmisi, on eristatavad amoraalsete kalduvuste, julma ja küünilise käitumise ning elu-olu poolest, neile on omane alkoholilembus. Tihti iseloomustatakse ka ohvreid negatiivselt – vahel nad oma tegevusega faktiliselt provotseerivad kuritegu. Kuid loomulikult võivad tapjate ohvrite hulka sattuda ka laitmatu käitumisega inimesed. (Agaffonov, Filippov, 2002:160)

Tapmised on raskeimad isikuvastased kuriteod, nende uurimine erineb tunduvalt just raskuse ja töömahukuse poolest. Seadusandja määratleb tapmist kui tahtlikult teise inimese surma põhjustamine (KarS §113). (Zaitsev, Krõlov, 2006:191)

Situatsioonist lähtuvalt püstitatakse tüüpilised versioonid:

- Tapmine leidis aset;
- Tapmist ei olnud, oli enesetapp;
- Tapmist ei olnud, oli loomulik surm;
- Tapmist ei olnud, oli õnnetusjuhtum.
- Tüüpilised eriversioonid: tapetu isiku kohta, tapmismeetodite kohta, surma põhjustanud
- tapariista kohta, tapmisaja ja tapmist soodustanud asjaolude kohta, tapmise kaasosaliste kohta jne. (Zaitsev, Krõlov, 2006:193-194)

3. IDA PP JA LÕUNA PP TERRITOORIUMITEL 2005 – 2006 REGISTREERITUD TAPMISTE KRIMINALISTIKALINE ISELOOMUSTUS

3.1. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005 – 2006 aastatel registreeritud tapmiste dünaamika.

Tabel 3. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris 2005 – 2006 registreeritud tapmiste dünaamika.
(Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

Maakond/aasta	2004	2005	2006	Kokku
Ida-Viru		27	24	51
Lääne-Viru		3	6	9
Ida PP territ		30	30	60
Jõgeva		2	4	6
Põlva		3	2	5
Tartu	1	4	15	20
Valga		2	1	3
Viljandi		2	2	4
Võru		1	1	2
Lõuna PP territ	1	14	25	40
Kokku	1	44	55	100

Tabelis 3 toodud arvud näitavad, et kui Ida Politseiprefektuuri territooriumil 2005 ja 2006 aastatel registreeritud tapmiste dünaamika on stabiilne, siis samadel aastatel Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil registreeritud tapmiste dünaamika näitab kindlat kasvutendentsi.

Tabelist 4 (lisa 1) nähtub, et suurem arv tapmisi on registreeritud linnades (Narva, Kohtla-Järve Ida PP-s ja Tartu Lõuna PP-s), mis on ka loogiline. Kuna aga vaadeldav periood on liiga lühike, ei ole võimalik siiski teha kindlaid järeldusi tendentside suhtes, sest tapmiste arvu suur vahe Tartu linnas võib tähendada ka tapmiste vähenemist 2005 aastal ja stabiliseerumist 2006 aastal. Antud juhul võib järeldada, et üldiselt Ida Politseiprefektuuri

territooriumil **tapmiste arv on olnud stabiilne**. Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil **annab kasvutendentsi Tartu linn**.

Tabel 5. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris tapmiste arvud kuude lõikes 2005.a. (Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

	2005												Kokku
	Ja	Feb	Mär	Apr	Mai	Juun	Juul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dets	
Ida-Viru	1	6	1	2	1	3	4	2	1	4	2		27
Lääne-Viru		1		1					1				3
Ida PP territ	1	7	1	3	1	3	4	2	2	4	2		30
Jõgeva	1										1		2
Põlva		2			1								3
Tartu	1		1	1				1					4
Valga						1				1			2
Viljandi			1					1					2
Võru			1										1
Lõuna PP territ	2	2	3	1	1	1	0	2	0	1	1		15
Kokku	3	9	4	4	2	4	4	4	2	5	3	0	45

Tabel 6. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris tapmised kuude lõikes 2006.a. (Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

	2006												Kokku
	Ja	Feb	Mär	Apr	Mai	Juun	Juul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dets	
Ida-Viru	2	1			3	2	3	2	1	3	4	3	24
Lääne-Viru				1			1	1	2		1		6
Ida PP territ	2	1	0	1	3	2	4	3	3	3	5	3	30
Jõgeva				1		1						2	4
Põlva						1	1						2
Tartu		2	4	1		3		1	1	1	1	1	15
Valga									1				1
Viljandi								1	1				2
Võru												1	1
Lõuna PP territ	0	2	4	2	0	5	1	2	3	1	1	4	25
Kokku	2	3	4	3	3	7	5	5	6	4	6	7	55

Tabelites 5 ja 6 on toodud tapmiste arvud vaadeldavatel aastatel kuude lõikes ning need arvud kinnitavad veelkord eelnevat väidet tapmiste arvukamatest toimepanemistest linnades. **Kuude lõikes aga mingit tendentsi ei nähtu.** Nii näiteks, kui 2005 aasta detsembris ei registreeritud ühtegi tapmist, siis 2006 aasta detsembris registreeriti neid tervenisti 7.

Tabel 7. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris tapmised nädalapäevade lõikes 2005-2006 (Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01. 2007)

Maakond Nädalapäev	2005 - 2006							
	E	T	K	N	R	L	P	Kokku
Ida-Viru	12	5	1	12	8	7	6	51
Lääne-Viru	1	1	3	2	1		1	9
Ida PP territ	13	6	4	14	9	7	7	60
Jõgeva		1	1	1		2	1	6
Põlva			1	3			1	5
Tartu	5	3	2	3	1	3	3	20
Valga					1		2	3
Viljandi		1	1	1			1	4
Võru				1			1	2
Lõuna PP territ	5	5	5	9	2	5	9	40
Kokku	18	11	9	23	11	12	16	100
Osakaal	18%	11%	9%	23%	11%	12%	16%	100%

Ida Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste oluliselt suurem sagedus on esmaspäeviti ja neljapäeviti ning Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste oluliselt suurem sagedus on neljapäeviti ja pühapäeviti. Tapmisi pannakse enamasti toime mõlemas piirkonnas neljapäeviti, lisaks Ida-Virumaal esmaspäeviti ning Lõuna territooriumil pühapäeviti.

3.2. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005 – 2006 aastatel registreeritud tapmiste struktuur

Tabel 8. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste toimepanemise kohad 2005-2006 (Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

Toimepanemise koht	avalik koht	bussipeatus	büroo, kontor	haldusasutus	kelder, ait	kinnine hoov	korter, eramu, ühiselamu	kõnnitee	mets	muu koht	rand	talu maa-ala	trepikoda, koridor	tänav, väljak	Kokku
Ida-Viru			1	1	1		29		1		1	1	3	13	51
Lääne-Viru							7						1	1	9
Ida PP territ	0	0	1	1	1	0	36	0	1	0	1	1	4	14	60
Jõgeva						1	3			1		1			6
Põlva		1					2			1			1		5
Tartu							12	1		1		2	1	3	20
Valga	1						2								3
Viljandi		1					2					1			4
Võru							1							1	2
Lõuna PP territ	1	2	0	0	0	1	22	1	0	3	0	4	2	4	40
Kokku	1	2	1	1	1	1	58	1	1	3	1	5	6	18	100

Analüüsis tabelis 8 toodud tapmiste struktuuri kajastavaid arve, ilmneb oluline asjaolu, et üle poolte tapmistest on toime pandud inimeste elukohtades (58%). Tulenedes sellest on võimalik teha järeldus, et enamus tapmisi vaadeldavates piirkondades on toime pandud elukohtades isiklike suhete pinnalt tekkinud tüli käigus või muudel olmelistel põhjustel.

Tabel 9. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil 2005-2006 menetluste kvalifikatsioon.
(Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01. 2007)

Maakond KarS §§	KarS § 113	KarS § 113, KarS § 22 lg 3	KarS § 113, KarS § 25 lg 1	KarS § 113, KarS § 25 lg 1, KarS § 25 lg 2	KarS § 113, KarS § 25 lg 2	Kokku
Ida-Viru	44	1		3	3	51
Lääne-Viru	9					9
Ida PP territ	53	1	0	3	3	60
Jõgeva	5		1			6
Põlva	4		1			5
Tartu	10			9	1	20
Valga	2		1			3
Viljandi	3				1	4
Võru	2					2
Lõuna PP territ	26	0	3	9	2	40
Kokku	79	1	3	12	5	100

Tabelis 9 toodud andmed selles, et Ida Politseiprefektuuri territooriumil saadeti KarS § 113 alusel kohtueelse menetluse kokkuvõttega prokuratuurri 53 kriminaalasja, mis moodustas 88,3% toime pandud tapmiste üldarvust. Süüteokatses staadiumis saadeti KarS §-de 113-25 lg1,2 alusel kohtueelse menetluse kokkuvõttega prokuratuuri 6 kriminaalasja, mis moodustab 10 % toime pandud tapmiste üldarvust. Üks kriminaalasi oli kohtueelse menetluse kokkuvõttega saadetud prokuratuuri KarS §-de 113 - 22 lg 3 alusel (kaasaaitaja).

Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil saadeti KarS §113 alusel kohtueelse menetluse kokkuvõttega prokuratuuri 26 kriminaalasja, mis moodustas 65% toime pandud tapmiste üldarvust. Süüteokatses staadiumis, KarS §-de 113 - 25 lg 1,2 alusel saadeti kohtueelse menetluse kokkuvõttega prokuratuuri 14 kriminaalasja, mis moodustab 35% toime pandud tapmiste üldarvust.

Järeldus: Lõuna PP territooriumil jäi enam kui 50% tapmistest katse staadiumi, kui Ida PP territooriumil oli katse staadiumisse jäänud tapmiste osakaal 10% tapmiste üldarvust.

Tabel 10. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri kurjategija ja ohvri suhted. (Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

Suhe/Kontakt	kontakt pole teada	muu tuttav	leibkond	sugulane/hõimlane	töösuhe	võõras	Kokku
Ida-Viru	15	19	7	3	1	6	51
Lääne-Viru	4	3	2				9
Ida PP territ	19	22	9	3	1	6	60
Jõgeva	3	2	1				6
Põlva	1	2	1			1	5
Tartu	6	4	6	1		3	20
Valga		2	1				3
Viljandi	3		1				4
Võru	1	1					2
Lõuna PP territ	14	11	10	1	0	4	40
Kokku	33	33	19	4	1	10	100

Tabelis 10 toodud andmed, mis kajastavad kurjategija ja ohvri omavahelisi suhteid, näitavad, et ainult 10 % juhtudest olid kurjategija ja tema ohver võõrad, mis veel kord ilmekalt tõendab ülalmainitud järeldust olmetapmiste arvukusest ja perevägivallast. Mõlema võrreldava territooriumi selle sisulised näitajad on suhteliselt võrdsed. Muu tuttava hulgas mõeldud ka juhututtava suur arv isikute suhtes on kõrgem Ida PP territooriumil, millest võib järeldada, et Ida-Virumaa elanikud on avatumad suhtlemisele ja koosviibimistele ka vähetuttavate või

võõraste inimeste seltskonnas. Sellistel juhtudel, kui isikud tunnevad üksteist vähe või saavad tuttavaks tapmisele vahetult eelneval ajal, on raskelt tuvastatavad nendevahelised kontaktid. Võõraste või vähetuttavate isikute puhul ei tunta üksteise käitumist ja iseloomu, mistõttu konfliktid tekivad kergemini tühistel põhjustel, leides lõppväljundi sageli tapmisena.

Tabel 11. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste toime panemise viis. (Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

Vägivalla kasutamine	vägivald puudus	kägistamine	löömine	muu füüsiline vägivald	pekmine	psüühiline vägivald/ ähvardamine	andmed puuduvad	Kokku
Ida-Viru	5	3	22	8	12		1	51
Lääne-Viru	2		1	3	3			9
Ida PP territ	7	3	23	11	15	0	1	60
Osakaal	12%	5%	38%	18%	25%	0%	2%	100%
Jõgeva			1	1	2		2	6
Põlva		1	1	1	1		1	5
Tartu			2	12	2	1	3	20
Valga			1	1		1		3
Viljandi				3	1			4
Võru	1				1			2
Lõuna PP territ	1	1	5	18	7	2	6	40
Osakaal	3%	3%	13%	45%	18%	5%	15%	100%
Kokku	8	4	28	29	22	2	7	100

Tabelis 11 toodud andmetest võib järeldada, et enamus tapmisi mõlema prefektuuri territooriumil pannakse toime, kasutades füüsilist vägivalda, pekstes või lüües ohvrit. (Ida PP

– 81%, Lõuna PP – 76%), mis on iseloomulik just olmekuritegudele või perversivallale, mil lüüakse või pekstakse vihast üksteise vastu. (eriline emotsionaalne seisund, mil löömise või peksemisega väljendatakse oma viha). Tuvastamata viisi all mõeldakse selliste tapmiste toimepanemist, kui tuvastakse küll tapmine, kuid objektiivsetel põhjustel (peidetud, lagunenuid laip või muul põhjusel) polnud võimalik kasutatud vägivalda viisi tuvastada. Kui Ida PP territooriumil on löömise ja peksemise tagajärjel surnud 63% tapmiste üldarvust, siis Lõuna PP territooriumil on vastav näitaja 31% tapmiste üldarvust, jäädes tunduvalt alla tapmiste toimepanemisele muu füüsilise vägivalda kasutamisega (Lõuna PP territooriumil 45%).

Tabel 12. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmiste toimepanemise vahend.
(Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

Toimepanemise vahend	lõike/torkerelv kaasas	lõike/torkerelv	muu külmerelv kaasas	muu külmerelv	muu relvana kasutatav ese	relv puudus	tulirelv (registreerimata)	tulirelv (registreeritud)	andmed puuduvad	Kokku
Ida-Viru	3	14	1	7	1	17	3	2	3	51
Lääne-Viru		2		3		3	1			9
Ida PP territ	3	16	1	10	1	20	4	2	3	60
Osakaal	5%	26,6%	1,6%	16,6%	2%	33,3%	6,6%	3,3%	5%	100%
Jõgeva	2					2			2	6
Põlva				1		3			1	5
Tartu		14			1	3			2	20
Valga		1		1					1	3
Viljandi				1		1	1		1	4
Võru						2				2
Lõuna PP territ	2	15	0	3	1	11	1	0	7	40
Kokku	5	31	1	13	2	31	5	2	10	100
Osakaal	5%	37,5%	0%	7,5%	2,5%	27,5%	2,5%	0%	17,5%	100%

Andmebaasi POLIS süsteem registreerib relva all kuriteo toimepanemise vahendi. Tabelis 12 toodud andmed näitavad, et kuriteoriistana kasutati kõige rohkem löike/torke relva või muud külmrelva (Ida PP – 51,8% , Lõuna PP – 52,5%). Kuriteoriistad võisid kurjategijatel olla kaasas. Kui Ida Politseiprefektuuri territooriumil tulirelva kasutamisega on tapmisi toime pandud 6 korral, mis moodustab 10% kuritegude üldarvust, siis Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil oli tapmiste korral tulirelva kasutatud ainult 1 kord, mis moodustab 2,5% kuritegude üldarvust. Ida Politseiprefektuuri territooriumil puuduvad 3 korral (5% tapmiste toimepanemise üld arvust) ja Lõuna politseiprefektuuri territooriumil 7 korral (17,5% tapmiste toimepanemise üld arvust) andmed kuriteo toimepanemise vahendi kohta. Seega võib teha järelduse, et vahendit (relva) kas ei olnud kindlaks tehtud tapmise vahendina või oli kasutatud selleks käsi ja jalgu. Järeldus, et enamasti Ida PP territooriumil kas pektakse ohver surnuks (33,3%) või kasutatakse tapmiseks löike-torkevahendit (26,6%). Lõuna PP territooriumil pannakse löike-torkevahendiga toime enamus tapmistest (37,5%) või pektakse ohver surnuks (27, 5%). Äratoodud andmed tõendavad veelkord ilmekalt kõne all olevate kuritegude kuuluvust olmekuritegude või perversgilla hulka.

Tabel 13. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmise toime pannud isik oli joobes. (Polis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

	2005			2006			Keskmine		
	Fakt	osales joobes	Osakaal	Juhtum	osales joobes	Osakaal	Juhtum	osales joobes	Osakaal
Ida PP	30	8	26,4%	30	15	49,95%	60	23	36,8%
Lõuna PP	14	4	28,4%	25	3	12%	40	7	17,5%
Kokku	44	12	27,24%	55	18	30,6%	100	30	30%

Tabelis 13 toodud andmete analüüs näitab, et Ida Politseiprefektuuri territooriumil toime pandud tapmiste puhul oli keskmiselt ligi 40% juhtumeid, kus selle toimepanija oli alkohoolses joobes. See näitaja on ligi kaks korda suurem, kui Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil toime pandud tapmiste puhul ja kinnitab omakorda juba eeltoodud järeldusi, mille kohaselt Ida PP territooriumil eelneb tapmisele ühine alkoholi tarvitamine kas pere ja/või

tuttavate ringis või samuti juhuslike tuttavatega ning tõendab olmetapmiste ja peretülide suurt osakaalu.

Kui Ida Politseiprefektuuri territooriumil on joores toimepandud tapmiste osakaal ligi 50% suurenenud, siis Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil on see näitaja samavõrd vähenenud.

Tabel 14. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil tapmise toime pannud isik oli kohtu poolt varem kriminaalkorras karistatud. (Poliis andmebaas, kobar.polsise 03.01.2007)

	2005			2006			Keskmine		
	Fakt	osales v/karist.	Osakaal	Juhtum	osales v/karist.	Osakaal	Juhtum	osales v/karist.	Osakaal
Ida PP	30	9	29,7%	30	6	19,98%	60	15	25%
Lõuna PP	14	5	35,5%	25	3	12%	40	8	20%
Kokku	44	14	31,78%	55	9	16,36%	100	23	23%

Tabelis 14 toodud andmete analüüs näitab, et keskel läbi 23% tapmiste puhul oli tapjaks varem kohtulikult kriminaalkorras karistatud isik. Ida Politseiprefektuuri territooriumil toime pandud tapmiste puhul oli see näitaja protsentuaalselt küll keskmisest veidi kõrgem (25%) kui analoogiline näitaja Lõuna Politseiprefektuuri puhul (20%), kuid kui analüüsida absoluutarve, siis tuleb tõdeda, et Ida Politseiprefektuuri territooriumil toime pandud tapmiste juhtumites olid tapjad kohtulikult kriminaalkorras eelnevalt karistatud ligi 2 korda sagedamini, kui seda oli Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil.

3.3. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005–2006 aastatel registreeritud tapmiste toimepanija

Tabel 15. Ida Politseiprefektuuris tapmisi toime pannud isikute jaotus 2005 – 2006

	2005	2006
Mees – meest	15	14
Mees – naist	11	6
Naine - naist	2	0
Naine – meest	3	4
Meest – naised ja mehed (grupp)	0	2
Meest – mehed (grupp)	0	1
Naist (tapja ei ole teada)	0	1
Naine - last	0	0

Tabel 16. Ida meestapja rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	8	8
Venelane	24	16
Muu	0	1

Tabel 17. Ida meestapja kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	12	9
Vene	3	7
Kodakondsuseta	17	9
Riik teadmata	0	1
Muu	0	0

Tabel 18. Ida meestapja haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	16	11
Põhiharidus	9	8
Algharidus	7	6
Teadmata	0	0

Tabel 19. Ida meestapja tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	5	2
Pensionär	2	1
Töötas	7	11
Töötu	17	9
Invaliid	0	2
Teadmata	1	0

Tabel 20. Ida meestapja perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	6	4
Abielus/vabaabielus	4	10
Vallaline	22	11
Teadmata	0	0

Tabel 21. Ida naistapja rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	2	0
Venelane	3	6
Muu	0	1

Tabel 22. Ida naistapja kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	2	3
Vene	0	0
Kodakondsuseta	3	4
Riik teadmata	0	0
Muu	0	0

Tabel 23. Ida naistapja haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	2	5
Põhiharidus	1	2
Algharidus	2	0
Teadmata	0	0

Tabel 24. Ida naistapja perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	2	1
Abielus/vabaabielus	2	4
Vallaline	1	2
Teadmata	0	0

Tabel 25. Ida naistapja tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	0	0
Pensionär	0	0
Töötas	2	4
Töötü	3	3
Invaliid	0	0
Teadmata	0	0

Tabel 26. Ida naistapja keskmine vanus 2005 – 2006

2005		2006	
Naised	Mehed	Naised	Mehed
40,4	40,5	36,1	35

Järeldus: Ida Politseiprefektuuri teenidataval territooriumil panid tapmisi toime pealmselt mehed vanuses 35 – 40 aastat, kes olid vene rahvusest, kodakondsuseta, keskharidusega, vallalised, töötasid või olid ajutiselt töötud. Tabelist nähtub, et meestapjatest oli invaliide 2, töötuid 26, töötas 18, pensionäre 3 ja koduseid 7.

Kui tapjaks osutub naine, siis enamuses oli selleks naisterahvas vanuses 36 – 40 aastat, kes olid vene rahvusest, kodakondsuseta, keskharidusega, töötasid või olid ajutiselt töötud ning abielus. Tabelist nähtub, et naistapjatest oli töötuid 6, töötas 6, seega naistapjad ei olnud tööga hõivatud.

Tabel 27. Lõuna Politseiprefektuuris tapmisi toime pannud isikute jaotus 2005 – 2006

	2005	2006
Mees – meest	13	14
Mees – naist	4	6
Naine – naist	0	2
Naine – meest	0	1
Meest – naised ja mehed (grupp)	0	0
Meest – mehed (grupp)	0	1
Naist (tapja ei ole teada)	0	0
Naine – last	1	0
Meest (tapja ei ole teada)	0	2

Tabel 28. Lõuna meestapja rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	14	18
Venelane	0	3
Muu	0	0

Tabel 29. Lõuna meestapja perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	0	4
Abielus/vabaabielus	6	6
Vallaline	7	11
Teadmata	1	0

Tabel 30. Lõuna meestapja tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	0	1
Pensionär	2	4
Töötas	4	3
Töötu	5	9
Invaliid	2	4
Teadmata	1	0

Tabel 31. Lõuna meestapja haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	7	9
Põhiharidus	6	8
Algharidus	1	3
Teadmata	0	0

Tabel 32. Lõuna meestapja kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	13	20
Vene	0	0
Kodakondsuseta	0	1
Riik teadmata	1	0
Muu	0	0

Tabel 33. Lõuna naistapja rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	1	3
Venelane	0	0
Muu	0	0

Tabel 34. Lõuna naistapja kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	1	3
Vene	0	0
Kodakondsuseta	0	0
Riik teadmata	0	0
Muu	0	0

Tabel 35. Lõuna naistapja haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	0	1
Põhiharidus	1	0
Algharidus	0	2
Teadmata	0	0

Tabel 36. Lõuna naistapja perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	0	1
Abielus/vabaabielus	0	1
Vallaline	1	1
Teadmata	0	0

Tabel 37. Lõuna naistapja tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	0	2
Pensionär	0	0
Töötas	0	0
Töötu	0	1
Invaliid	1	0
Teadmata	0	0

Tabel 38. Lõuna tapja keskmine vanus 2005 – 2006

2005		2006	
Naised	Mehed	Naised	Mehed
46	44,1	44,3	42,3

Järeldus: Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil panid vaadeldaval ajavahemikul tapmisi toime peamiselt mehed vanuses 42-44 aastat, kes olid eesti rahvusest, Eesti kodakondsusega, keskharidusega ja vallalised. Tabelist nähtub, et meestapjatest oli töötuid 9, invaliide 4, pensionäre 4 ja töötavaid isikuid 3, seega on tööga mittehõivatuid isikute osakaal oluliselt suurem. Valdavas enamuses ei ole tapja tööga hõivatud 17 isikut kolme vastu.

Kui tapjaks osutus naine, siis enamuses oli selleks naisterahvas vanuses 44-46 aastat, kes olid eesti rahvusest, Eesti kodakondsusega ja keskharidusega. Tabelist nähtub, et naistapjatest oli invaliide 1, töötuid 1 ja koduseid 2, seega naistapjad ei olnud tööga hõivatud.

3.4. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005 – 2006 aastatel registreeritud tapmiste ohver

Tabel 39. Ida meesohvri haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	10	9
Põhiharidus	0	4
Algharidus	0	2
Teadmata	8	5
Kõrgharidus	0	1

Tabel 40. Ida meesohvri kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	9	8
Vene	1	6
Kodakondsuseta	7	6
Riik teadmata	0	1
Muu	0	0

Tabel 41. Ida meesohvri rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	8	5
Venelane	6	14
Muu	0	2

Tabel 42. Ida meesohvri tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	0	2
Pensionär	3	3
Töötas	5	6
Töötu	6	7
Invaliid	0	0
Teadmata	4	3

Tabel 43. Ida meesohvri perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	1	5
Abielus/vabaabielus	5	4
Vallaline	2	5
Teadmata	10	7

Tabel 44. Ida naisohvri rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	5	3
Venelane	8	4
Muu	0	1

Tabel 45. Ida naisohvri haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	2	4
Põhiharidus	2	1
Algharidus	4	0
Teadmata	2	3

Tabel 46. Ida naisohvri kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	6	4
Vene	0	4
Kodakondsuseta	6	0
Riik teadmata	0	0
Muu	0	0

Tabel 47. Ida naisohvri tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	0	0
Pensionär	4	1
Töötas	0	2
Töötu	6	2
Invaliid	0	0
Teadmata	3	3

Tabel 48. Ida naisohvri perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	1	2
Abielus/vabaabielus	3	2
Vallaline	3	1
Teadmata	6	3

Tabel 49. Ida ohvri keskmine vanus 2005 – 2006

2005		2006	
Naised	Mehed	Naised	Mehed
51,1	46,5	47,6	48,2

Järeldus: Ida Politseiprefektuuri territooriumil vaadeldaval ajavahemikul tapmiste ohvriks langesid pealmiselt mehed vanuses 46-48 aastat. Kesk- või eriharidusega oli 19, põhiharidusega 4, algharidusega 2 ja kõrgharidusega 1 ohver. Eesti kodanikke oli ohvrite hulgas 17, Vene kodakondsusega 7 ja kodakondsuseta 13 isikut, kes olid 13 eesti ja 20 vene rahvusest. Põhiliselt olid ohvrid töötud 13 isikut, töötas ohvritest 11 ja pensionäre 6. Abielus või vabaabielus oli 9 ohvrit, vallalisi 7 ning lahutatuid 6. Põhiliselt olid ohvriteks võrdselt vene ja eesti rahvusest isikud, kes olid Eesti kodakondsusega, keskharidusega, töötasid või olid ajutiselt töötud.

Kui ohvriks osutus naine, siis enamuses oli selleks naisterahvas vanuses 47-51 aastat. Kesk- või eriharidusega oli 6, põhiharidusega 3 ja algharidusega 4 ohvrit. Eesti kodanikke oli 10, Vene kodanikke oli 4 ja kodakondsuseta 6 isikut, kes olid 8 eesti ja 12 vene rahvusest. Põhiliselt olid ohvrid töötud 8 isikut, pensionäre 5 ja töötas 2 ohvrit. Abielus või vabaabielus oli 5 ohvrit, vallalisi 4 ja lahutatuid 3. Põhiliselt olid ohvriteks vene rahvusest, kesk- või keskeriharidusega, Eesti kodakondsusega abielus või vabaabielus töötud naisisikud

Tabel 50. Lõuna meesohvri rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	9	14
Venelane	1	2
Muu	0	0

Tabel 51. Lõuna meesohvri kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	7	8
Vene	0	0
Kodakondsuseta	1	0
Riik teadmata	1	5
Muu	0	0

Tabel 52. Lõuna meesohvri haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	0	4
Põhiharidus	1	2
Algharidus	0	0
Teadmata	9	10

Tabel 53. Lõuna meesohvri tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	0	0
Pensionär	0	0
Töötas	0	4
Töötü	3	2
Invaliid	0	0
Teadmata	7	10

Tabel 54. Lõuna meesohvri perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	0	2
Abielus/vabaabielus	0	1
Vallaline	1	4
Teadmata	9	9

Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil vaadeldaval ajavahemikul tapmiste ohvriks langesid peamiselt mehed vanuses 48-51 aastat. Kesk- või eriharidusega oli 4, põhiharidusega 3, alg- ja kõrgharidusega polnud ühtegi ohvrit. Eesti kodanikke oli ohvrite hulgas 15, kodakondsuseta oli 1 isik ning Vene kodakondsusega isikuid ei olnud. Eesti rahvusest oli 23 ja vene rahvusest 3 ohvrit. Põhiliselt olid ohvrid töötud - 5 isikut ja töötas 4 isikut. Abielus või vabaabielus oli

1 ohver, vallalisi 5 ning lahutatuid 2. Põhiliselt olid ohvriteks eesti rahvusest isikud, kes olid Eesti kodakondsusega, kesk- või eriharidusega, töötud ja vallalised.

Tabel 55. Lõuna naisohvri rahvus 2005 – 2006

	2005	2006
Eestlane	3	7
Venelane	1	0
Muu	0	0

Tabel 56. Lõuna naisohvri kodakondsus 2005 – 2006

	2005	2006
Eesti	2	6
Vene	0	0
Kodakondsuseta	0	0
Riik teadmata	2	1
Muu	0	0

Tabel 57. Lõuna naisohvri haridus 2005 – 2006

	2005	2006
Kesk/keskeri	2	1
Põhiharidus	0	1
Algharidus	0	0
Teadmata	2	5

Tabel 58. Lõuna naisohvri tegevusala 2005 – 2006

	2005	2006
Õpilane/kodune	0	1
Pensionär	0	1
Töötas	0	0
Töötu	1	0
Invaliid	1	0
Teadmata	2	5

Tabel 59. Lõuna naisohvri perekonnaseis 2005 – 2006

	2005	2006
Lahutatud	0	0
Abielus/vabaabielus	0	0
Vallaline	1	1
Teadmata	3	6

Tabel 60. Lõuna ohvri keskmine vanus 2005 – 2006

2005		2006	
Naised	Mehed	Naised	Mehed
46,3	48,8	56,7	51,6

Järeldus: Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil vaadeldaval ajavahemikul tapmiste ohvriks langesid peamiselt naised vanuses 46-57 aastat. Kesk- või eriharidusega oli 3, põhiharidusega 1, alg- ja kõrgharidusega polnud ühtegi ohvrit. Eesti kodanikke oli ohvrite hulgas 8, kodakondsus määratlemata oli 3 isikul ning Vene kodakondsusega isikuid ei olnud. Eesti rahvusest oli 10 ja vene rahvusest 1 ohver. Põhiliselt olid ohvrid töötud – 1, invaliid 1 ja pensionär 1 isik. Abielus või vabaabielus või lahutatud ohvreid ei olnud, vallalised olid 2 ohvrit. Põhiliselt olid ohvriteks eesti rahvusest isikud, kes olid Eesti kodakondsusega, kesk- või eriharidusega, mittetöötavad ja vallalised.

3.5. Ida PP ja Lõuna PP territooriumil 2005 – 2006 aastatel registreeritud tapmiste tase

Tabel 61. Tapmiste tase arvestades 10000 elaniku kohta Ida ja Politseiprefektuuria.(suhtarv 10000elaniku kohta)(<http://pub.stat.ee/px-web.2001>, kobar.polsise.03.01.2007)

	2005			2006**		
	Rahvaarv	Tapmisi	Tase (10000 el. kohta)	Rahvaarv	Tapmisi	Tase (10000 el. kohta)
IDA-VIRU MAAKOND	173777	27	1,55	172775	24	1,38
LÄÄNE-VIRU MAAKOND	66464	3	0,45	66186	6	0,9
Ida PP kokku	240241	30	1,24	238961	30	1,25
PÕLVA MAAKOND	31752	2	0,08	31547	2	0,63
TARTU MAAKOND	148886	4	0,26	148969	15	1,00
VALGA MAAKOND	34867	2	0,57	34661	1	0,28
VILJANDI MAAKOND	56616	2	0,35	56370	2	0,35
VÕRU MAAKOND	38677	1	0,25	38480	1	0,25
JÕGEVA MAAKOND	37473	2	0,53	37305	4	1,07
Lõuna PP	348271	14	0,40	347332	25	0,72

Järeldus: tapmiste tase arvestades 10000 elaniku kohta on Ida Politseiprefektuuri territooriumil tunduvalt kõrgem, kui Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil.

KOKKUVÕTE

Tulenevalt Ida Politseiprefektuuri ja Lõuna Politseiprefektuuri territooriumitel aastatel 2005 – 2006 registreeritud tapmiste kriminalistikaliste iseloomustuste analüüsist võib järeldada, et:

- Enamus registreeritud tapmisi vaadeldavatel territooriumitel võib liigitada nn olmekuritegude hulka;
- Suurem arv tapmisi on registreeritud linnades (Narva ja Kohtla-Järve Ida PP-s ja Tartu Lõuna PP-s);
- Enamus registreeritud tapmisi Ida Politseiprefektuuri territooriumil pandi toime löömise, peksmise või siis muul viisil kasutades füüsilist vägivalda.
- Enamus registreeritud tapmisi Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil pandi toime kasutades vahendina löiketorke või muud külmrelva.
- Enamus registreeritud tapmisi vaadeldavatel territooriumitel pandi toime eluruumides – korterites, eramutes ja ühiselamutes;
- Ida Politseiprefektuuri territooriumil pannakse tapmisi toime rohkem juunis ja novembris, kus juures vaadeldaval ajavahemikul märtsis tapmisi ei toimunud üldse. Lõuna politseiprefektuuri territooriumil pandi tapmisi toime rohkem aga märtsis juunis ja detsembris.
- Ida Politseiprefektuuri territooriumil pannakse tapmisi toime rohkem esmaspäeviti ja neljapäeviti. Lõuna politseiprefektuuri territooriumil pandi tapmisi toime rohkem aga neljapäeviti ja pühapäeviti.
- Ida Politseiprefektuuri territooriumil pannakse tapmisi toime üldarvudes rohkem kui Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil;
- Tapmiste tase Ida Politseiprefektuuri territooriumil on kõrgem kui Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil;

- Ida Politseiprefektuuri territooriumil toime pandud tapmiste puhul osales nendes juhtumites 2 korda sagedamini varem kohtulikult kriminaalkorras karistatud ja joobes isikuid;
- Ida Politseiprefektuuri territooriumil pani enamus tapmisi toime vene rahvusest ja kodakondsuseta mees vanuses 35 - 40 aastat;
- Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil pani enamus tapmisi toime eesti rahvusest Eesti kodakondsusega mees vanuses 42 - 44 aastat;
- Ida Politseiprefektuuri territooriumil vaadeldaval ajavahemikul tapmiste ohvriks langesid peamiselt mehed vanuses 46 - 48 aastat, võrdselt nii vene kui eesti rahvusest, Eesti kodakondsusega;
- Lõuna Politseiprefektuuri territooriumil vaadeldaval ajavahemikul tapmiste ohvriks langesid peamiselt mehed vanuses 48-51 aastat, eesti rahvusest, Eesti kodakondsusega.

Lähtudes ülaltoodust võib kokkuvõtlikult väita, et antud töö alguses püstitatud hüpotees Ida ja Lõuna Politseiprefektuuride territooriumitel aastatel 2005 – 2006 toime pandud tapmiste kriminalistikaliste iseloomustuste **sarnasusest ei vasta täiel määral tegelikkusele**, kuna eeltoodud võrreldud kriminalistikaliste iseloomustuste positsioonide nimekirjast ainult esimesed viis on sarnased, ülejäänud kümnes positsioonis on näha märgatavaid erinevusi.

Nimetatud erinevused tulenevad kõigi muude faktorite seas suures osas mõlema vaadeldava territooriumi elanikkonna kardinaalsetest rahvuslikust erinevusest (mentaliteet, tavad jne) ning elustiilidest (maaelu ning linnaelu).Ühiseks nimetajaks on töötus või püsiva töökoha puudumine.

KIRJANDUS

1. Аверьянова Т.В., Белкин Р.С. 1997. «Криминалистическое обеспечение деятельности криминальной милиции и органов предварительного расследования». Москва
2. Агафонов В.В., Филиппов А.Г. 2002. «Криминалистика». Москва
3. Ермолович В.Ф. 2001. «Криминалистическая характеристика преступлений». Минск
4. Зайтсев О.А., Карлов В.Я. 2006. «Криминалистика». Москва
5. Корноухов В.И. 2001. «Методики расследования насильственных и корыстно-насильственных преступлений». том 1., Москва
6. Lehti.M.1998. «Tahtlikud Tapmised Eestis 1990 ndatel aastatel».Tallinn
7. Saar J., Markina A., Ahven A., Annist A., Ginter J. 2003. Kuritegevus Eestis 1991-2001. Tallinn: Juura.
8. Sootak. J. 1994. «Veretasust kriminaalteraapiani: peatiükke kriminaalõiguse ajaloost». Tartu
9. Sootak. J. 2003. «Isikuvastased süüteod “. Tallinn
10. Sootak, J., Pikamäe, P. 2004. Karistuseadustik kommenteeritud väljaanne 2., Tallinn

MUUD ALLIKAD

1. Eesti Vabariigi Põhiseadus. 28.06.1992. – RT 1992, 26, 349, RT I 2003, 64, 429.
2. Kriminaalasjadest kogutud materjal.(nr.06244002160, 06244001294, 06233000047, 06244001588, 06244001940,05233000623, 05244001544, 05244002577, 05244002890)
3. Polis andmebaas. kobar.polsise 03.01.2007
4. Rahvastikuregistri andmebaas. <http://pub.stat.ee/px-web.200> 03.01.2007

Lisa 1. Tabel 4. Ida ja Lõuna Politseiprefektuuris 2005 – 2006 registreeritud tapmised
haldusüksuste järgi. (Polis andmebaas, kobar.polsise. 03.01.2007)

Haldusüksus/Maakond	Ida-Viru	Lääne-Viru	Ida PP	Jõgeva	Põlva	Tartu	Valga	Viljandi	Võru	Lõuna PP	Kokku
Alajõe vald	1		1								1
Antsla vald									1	1	1
Elva linn						1				1	1
Halliste vald								1		1	1
Jõgeva linn				2						2	2
Jõhvi vald	2		2								2
Kadrina vald		1	1								1
Kambja vald						1				1	1
Kiviõli linn	1		1								1
Kohtla vald	2		2								2
Kohtla-Järve linn	18		18								18
Kohtla-Nõmme vald	1		1								1
Kunda linn		1	1								1
Lohusuu vald	2		2								2
Luunja vald						1				1	1
Meeksi vald						1				1	1
Mikitamäe vald					1					1	1
Mooste vald					1					1	1
Mõniste vald									1	1	1
Narva linn	17		17								17
Narva-Jõesuu linn	2		2								2
Nõo vald						1				1	1
Palamuse vald				1						1	1
Peipsiääre vald						1				1	1
Põltsamaa vald				3						3	3
Põlva linn					1					1	1
Põlva vald					2					2	2
Püssi linn	1		1								1
Rakke vald		1	1								1
Rakvere linn		1	1								1
Rägavere vald		1	1								1
Sillamäe linn	2		2								2
Suure-Jaani vald								1		1	1
Tapa vald		2	2								2
Tartu linn						13				13	13
Vaivara vald	2		2								2
Valga linn							3			3	3
Vara vald						1				1	1
Viljandi linn								2		2	2
Vinni vald		1	1								1
Väike-Maarja vald		1	1								1
Kokku	51	9	60	6	5	20	3	4	2	40	100

THE SUMMARY

The current final paper “ CRIMINALISTIC CHARACTERISTICS of CRIMES in the LÕUNA and the IDA POLICE PREFECTURES within the YEARS 2005 - 2006” has been compiled on the basis of 14 sources and the text is written in the Estonian language.

The following principle terms as criminalistic characteristics of crimes, crime rate, crime dynamics and structure of crime are presented in the current paper.

The objects of the research were the criminalistic characteristics of homicides recorded on the territories of the Ida and the Lõuna Police Prefectures within the years 2005 - 2006 and their possible differences.

To exercise this research work, the comparative method was a practical technique to compare the homicides recorded on the territory of the Ida and the Lõuna Police Prefectures within the years 2005-2006.

The most significant issue is to build up the right version while investigating the case. As a matter of fact, a version comprises an allegation who the possible offender and what the crime related circumstances could have been.

The more realistic the version is, the quicker the way is to establish the truth. According to this mention statement, it is rational to take into consideration the police common practical performance and the assessment developed from the definite region analyse.

The objective of this current paper is to provide the police officers from the units of crimes against person of crime departments of the Ida and the Lõuna Police Prefectures with the methodical support in investigating the homicides.

The author`s hypothesis that the homicides committed on the territories of the different police prefectures have the common criminalistic characteristics was not corroborated during her research.

Although, crime dynamics, structure of crime and tendencies can somehow be similar, still it is possible to point out the noteworthy differences of the studied subjects.

The police officers who are responsible for investigation have to be familiar with this information and the practical value of this paper for the police work is to be communicated and to implement this knowledge during the criminal procedure.